

similibus. Secunda pars, quando scilicet causa est intrinseca corporalis, est etiam de se clara, nam ut docent Aristoteles, lib. *De divinatione per somnia*, cap. 1, et Hippocrates, lib. *De insomniis*, et 6 *Epid.*, et S. Thomas, cit. quæst. 95, art. 6 in corpore, et alii passim admonent medicis notanda et expendenda esse ægrotantium insomnia seu somnia, ad eorum morbos dijudicandos et curandos. Ex ea namque observatione satis probabilem de qualitate morbi conjecturam eliciunt, et qui humores intus lateant qui eorum defectus, vel exsuperantiæ sint, dignoscunt; si quis enim somniet de occupationibus igneis, signum est cholerae prædominantis; si de aereis, sanguinis abundantis; si de aqueis, multi phlegmatis, si de terreis, melancholice, et sic de similibus, et ideo potes licite sibi per congruentes medicinas præcavere. Qua de re Galenus, lib. *De præsgio exsomnia sumendo* refert, quod cum quidam somniasset alterum crus sibi factum lapideum, mox ea corporis parte paralyticus evasit.

(23. Si causa naturalis somniorum sit extrinseca juxta dicta *supra* n. 16, et talis causa non sit tam a somniante remota, quin possit ab illa naturaliter affici et pati, tunc dicta somnia includunt aliquid probabilitatis, adeoque observari et interpretari licite possunt, ut patet de podagricis et herniosis, qui possunt affici et pati a causis futuræ cras pluvie, sicque de illa aliquod suum somnium interpretari. Secus autem dicendum est, si causa extrinseca sit adeo a somniante remota, ut non possit ab illa naturaliter affici et pati: sic enim, cum non potest quis hic hodie affici et pati a causis futuræ pluvie post triennium propter temporis distantiam, nec a causis futuræ statim pluvie in Moscovia propter loci intercapedinem, non potest de tali pluvia aliquod suum somnium interpretari, cum causæ hujusmodi nihil pertineant ad ipsius corporis temperamentum et dispositionem, nihilque possint in ipso agere seu operari, adeoque somniorum a similibus extrinsecis causis provenientium observatio est penitus incerta et fallax. Et si aliquando respondeant eventui, id a casu fit vel ab intelligentia quapiam revelatur, ut recte observat Delrius, *l. c.*, post. concl. 3, vers. *Quando naturalis causa est extrinseca*.

(24. Peccat graviter, qui ex somniis, tam procedentibus ex causis intrinsecis, quam extrinsecis, divinant futura contingentia, successus fortuitosque casus, aut quæcunque dependent seu manant ab humani arbitrii voluntate, sive somniantis, sive alterius. *Communis*. Et ratio est, quia hæc non dependent a causis naturalibus, aut temperamento corporis, nec ab astris, cum nullam habeant naturalem connexionem cum illis; et omnis similis divinatio est expresse prohibita, tum ex sacra Scriptura *Levitic. xix; Deuteronom. xviii; Isaie xlvi; Ecclesiastici xxxiv*; et ex cap. *Illud*, cap. *Illos*, cap. *Sed et illud*, caus. 26, quæst. 5, et præcipue in

constit. Sixti V, incip. *Inscrutabili iudicio-rum*.

(25. Unde est graviter peccaminosa omnis illa divinatio per somnia, qua ex somniis prædicatur, aut creditur aliquid eventurum, quod nullam prorsus habet connexionem cum illis. Eodem enim modo est loquendum de divinatione per somnia, ac de divinatione per astra, quæ est prohibita, etiamsi tales divinatores id non certo affirmare asserant, et protestentur, ut expresse dicit Sixtus V, in cit. constit. incip. *Cali et terræ creator*.

(26. Hinc caveant illi qui, nedum somniis sibi fortuito obvenientibus firmiter credunt, sed et ipsa cum abusu rerum sacrarum, eas nocte capiti in lecto supponentes, vel alibi reponentes ex animo procurant atque expectant ut ex iis inde divinent nomina in ludis vulgo seminariorum dictis sortitura. Proh dolor! quot in istis crimina, quot sacrilegia, quot diabolica sortilegia!

(27. Non esset tamen culpandus peccati saltem mortalis, qui sine ulla superstitione et sortilegio, sed ex mera curiositate pergeret ad locum thesauri absconditi sibi in somniis manifestati, ibique terram effoderet, quia videtur id tantum esse actus levitatis et vanitatis. Sic Henno, tom. I, tract. in *Decalogum*, disp. 1, q. 4, art. 5, concl. 4; La Croix, lib. III, part. I, tract. 1, cap. 1, dub. 2, num. 10; Tamburinus, lib. II, cap. 6, § 1, n. 22, ubi, ut etiam ex ipso refert La Croix, *loc. cit.*, dicit hominem in somno sæpius admonitum, ut certo loco terram effoderet, sicque reperiret ollam auro plenam, non peccasse graviter, quamvis deceptus sit, et invenerit ollam plenam nigris carbonibus.

(28. Item non esset condemnandus peccati mortalis, qui dubitans an thesaurus fuerit sibi manifestatus per defunctum apparentem, an per somnium, terram effodit, ut rei veritatem detegat, nulla tamen fide somniis adhibita. Sic expresse Henno, *loc. cit.*, et alii. (29. Nec sic esset culpandus, qui nulla adhibita fide et habita superstitione, terram foderet ad inveniendum thesaurum ibi sibi a dæmone indicatum, quia non videtur peccaminosum uti scientia a dæmone accepta, ubi saltem non fuit ab eo explicite aut implicite petita, nec ullus intercessit ad eum recursus. Sic expresse Henno, *loc. cit.*; Lessius, in *Auct.*, verbo *Magia*, cap. 6; La Croix, *loc. cit.*, dub. 3, num. 25 et alii.

(30. Similiter non est mortale observare somnia, quando quis non omnino credit rem in somnio sibi ostensam esse veram, sed futuram, sed tantum propter tale somnium aliquod de se non malum operatur, ut evitet mala sibi in somnio minata. Sic Suarez, *De relig.*, tom. I, tract. 3, lib. II, cap. 13, num. 25; La Croix, *loc. cit.*, dub. 2, num. 10; Tamburinus, *loc. cit.*, et alii. Et ratio est, quia licet ibi sit aliqua levitas, vel simplicitas, aut nimia timiditas, tamen non apparet gravis malitia, quia, ut expresse dicit La Croix, *loc. cit.*, non tam credit illud

esse a Deo, aut ideo esse verum, quam posse aliunde esse verum.

(31. Cavendum tamen semper est, ne firma præstetur similibus fides: imo generaliter loquendo nulla est ipsis fides, et observatio præstanda ex *Levit. c. xix; Deuter. c. xviii; Isa. c. xlvi; Ecclesiast. c. xxxiv*; et ex dictis *supra* n. 19, 21, 23 et 24. Unde monet *Ecclesiastes*, cap. V, num. 6, quod *ubi sunt somnia, plurimæ sunt vanitates, et sermones innumeri, tu vero Deum time*; et *Ecclesiasticus*, cap. xxxiv, num. 1 et seqq., quod *Somnia extollunt imprudentes, quasi qui apprehendit umbram, et persequitur ventum, sic et qui attendit ad visa mendacia*; et *ibid.*, num. 7, subjungit, quod *multos errare fecerunt somnia, et exciderunt sperantes in*

SOMNUS.

SUMMARIUM.

1. Somnus quid sit? — 2. Somnus quomodo causetur? — 3. Cibi, qui plurimum vaporem sursum efferunt, somniferi appellantur, et qui pluribus abundant humoribus, procliviores sunt ad somnum. — 4. Somnus alius diurnus, alius nocturnus. — 5. Somnus diurnus alius antemeridianus, qui tolerabilis est, nec omnino noxius. — 6. Et alius meridianus, seu pomeridianus, qui si sine debitis cautionibus capiatur, valetudini non parum nocet. — 7. Afferuntur mala, quæ gignere solet somnus pomeridianus sine debitis cautionibus captus. — 8. Assignantur cautiones adhibendæ in tali somno ad dicta mala evitanda. — 9. Aptissimum tempus pro somno ca-

(1. Somnus, secundum Aristotelem, lib. *De somno et vigilia*, est ligamentum omnium sensuum ad animalis quietem et salutem institutum. (2. Obstruentibus enim vaporibus e ventriculo ascendentibus ad caput sensus communis aditum, iisdemque cerebri membranarum opplentibus, sicque quasi ligatis internis ac externis sensibus, anima et corpus sine ulla operatione quiescunt, donec consumptis dictis vaporibus ipsi interiores et exteriores sensus soluti, pristinam suam operativam virtutem recuperent seu reassumant. (3. Unde cibi illi, qui plurimum vaporem sursum efferunt somniferi appellantur, et phlegmatici, alii-que abundantioribus repleti vaporibus seu humoribus uti et infantes ad somnum procliviores redduntur. Sic ex Aristotele Beyerlinck, *Theatr. vitæ humanæ*, verb. *Somni causa efficiens*.

(4. Somnus quoad tempus ipsum sumendi, alius est diurnus et alius nocturnus. (5. Diurnus rursus duplex est, alius antemeridianus, qui fit jejuno ventriculo, qui tolerabilis est, nec omnino noxius, cum tunc vacuo ventre et materia exhalationum non suppetente, mala, seu morbi non obrepant. (6. Alter meridianus seu pomeridianus qui, si sine debitis cautionibus capiatur, valetudini non parum nocet. Unde apud Plautum, in *Mostell.*: « Non bonus somnus est de prandio, » et Schola Salernitana: « Si vis vivere sanum, fuge somnum meridianum. »

illis. Quod et revera docet experientia: nam eos, qui curiose ad somnia attendunt, somniorum interpretatio subsequuta in gravissimas calamitates, et in interitum præcipites egit, ut Agamemnonem Homericum, Cyrum Persarum regem, Xerxem, Onomarchum, Antigonum et Pompeium, teste Delrio, *l. cit.*, post conclusionem quintam, vers. *Discernere* in fine. Nec desunt, et utinam deessent, recentiora exempla eorum, qui bona temporalia, corpus et animam ex nimia, superstitiosa ac sacrilega somniorum observantia misere perdidit.

Vide verb. PONTIUS PILATUS, ubi de somnio ab ejus uxore habito nocte Passionis D. N. J. C.

piendo est nocturnum. — 10. Arguuntur noctu vigilantes, et diu dormientes. — 11. Somnus appellatur filius noctis. — 12. Suavior et sanior evadit somnus nocturnus, si cœna hominis fuerit sobria. — 13. Quamvis sanior sit somnus nocturnus, homines tamen noctu dediti studiis et orationibus etiam diurnum somnum capere consuescunt exemplo ad id Jesu Christi. — 14. Quoties horis sit somnus capiendus. — 15. Somnus variis epithetis a Tertulliano laudatur. — 16. Somnus a Paulo IV Summo Pontifice vocabatur donum Dei. — 17. Afferuntur quidam versiculi de somno. — 18. Solimanus Turcarum tyrannus putavit se evitare perjurium occidendo dormientem Ibrahimum, quem jurejurando promiserat non occisurum viventem.

(7. Somnus enim pomeridianus cibos in ventriculo non concoquit, sed corrumpit, ructus flatusque parit, cerebrum multa crassa, mordacique humiditate atque fuligine replet, unde gravedines, oscitationes, pendulationes, vertigines, catarrhi, capitis dolores, anginae, apoplexia, incubus, epilepsia, paralysis et alii morbi frigidi atque mortiferi promanant. (8. Nonnulli tamen certis cautionibus adhibitis mitiora, ac minime periculosa illa sibi efficiunt, primum consuetudine, et longo usu, deinde non protinus a cibo, neque capite demisso dormiendo. Præterea vel somno plenius indulgendo, vel parum longo utendo, postremo non subito, nec raptim, sed paulatim vigiliam revocando. Sic ad litteram Beyerlinck, *loc. cit.*, § *Tempus*. (9. Ubi subjungit, quod aptissimum somno tempus est nocturnum, propterea quod ipsum noctis silentium quietem advocat, et circumfusi aeris frigiditate innatus calor facilius sese colligit, et ad interiora revocat, cum somnus, ut Aristot., cap. 3, *De somno et vig.*, asserit, antiperistasis quædam sit naturæ conveniens. (10. Unde Seneca, lib. xxii, epist. 123, eos reprehendit, qui ut quidam in eadem urbe antipodes, noctes vigilant, dies dormiunt, quos appellat *lychnobios*, id est *lucernarios*, atque ejusmodi homines contra naturam vivere. Quod factitasse Heliogabalum imperatorem testatur Lampridius, in ejus *Vita*.

(11. Unde somnus appellatur filius noctis,

et nox somni datrix a poetis, teste Serra, in suis *Synonymis*, et Beyerlinck, loco cit., § *Tempus*, vers. *Nec inseite*. (12. Et suavior evadit nocturnus somnus, si cœna hominis fuerit sobria, et parcus homo in esu et potu, juxta illud scholæ Salernitanæ:

Ut sis nocte levis, sit tibi cœna brevis,

et habetur expresse ex *Ecclesiastico*, cap. xxxi, n. 24, ibi: *Somnus sanitatis in homine parco, dormiet usque mane, et anima illius cum ipso delectabitur.*

(13. Quamvis autem sanior sit somnus nocturnus, homines tamen noctu dediti studiis et orationibus, etiam diurnum seu pomeridianum somnum capere consuescunt, uti solent regulares utriusque sexus hora pomeridiana silentium indicere, et aliquantulum somni ac quietis capessere, ad id habito exemplo a nostro Salvatore Jesu Christo, qui uti solitus nocte orare, quadam die naviculam suorum discipulorum ingressus ibi suavissimum somnum capiebat, a quo suscitatus ipsos a maritima procella salvavit, *Matth.* cap. viii, n. 24 et 25, ibi: *Et ecce motus magnus factus est in mari, ita ut navicula operiretur fluctibus; ipse vero dormiebat, et accesserunt ad eum discipuli ejus, et suscitaverunt eum dicentes: Salva nos, perimus.*

(14. Quotis autem horis sit somnus capiendus? Varii variant juxta variorum varias corporis dispositiones et animi applicationes. Medici ad horas 6, 7 aut 8, constituunt, tale enim temporis intervallum sufficit concoctioni et viribus naturæ reparandis. Clericat., in suis *Spiciis*, verb. *Somno*, n. 908, refert a suo satis docto et erudito grammaticæ magistro sic didicisse: « Un buon scolare non deve dormire più di cinque

ore; un buon predicatore non più di 6; un buon padre di famiglia ore 7; un gran poltrone ore 8. » Ursaya, in ii *Miscellan. sacro et profano*, litt. S, n. 51, sic habet: « Quattro o cinque al viandante, altrettante al mercatante; cinque o sei allo studente, ed otto ad altra gente. Tutte sono al vecchio baone, nove e dieci al dormiglione, e chi più è un gran poltrone. »

(15. Somnus ex Tertulliano c. 44 *De anim.* est recreatio corporum, redintegrator virium, probator valetudinum, pacator operum, medicus laborum, cui legitime fruendo dies cedit, nox legem fecit, auferens rerum etiam colorem. (16. Ex quo forsitan motus fel. rec. Paulus IV dicebat, posse ut libet somnum capere, non in hominis situm facultate, sed esse Dei donum. Indeque cum nocte aliqua obdormire non poterat, surgebat quidem e lecto, sed neminem excitabat, neque omnino alicui molestiam afferebat, ne somno, quem Dei donum appellabat, quempiam privaret, ut per hæc præcisa verba id advertit Ciacc., in ejus *Vita*, § *Vitæ puritas*, et Ursaya, *Instit. crim.*, lib. ii, tit. 5, n. 195.

(17. Et idem Ursaya, in i *Miscell. sacro et profano*, litt. S, numer. 195 et sequent. de somno, sic habet:

Si somnus nihil est nisi mors, nil mors nisi somnus;
Quo plus in vita dormio, vivo minus.
Stulte, quid est somnus, gelida nisi mortis imago?
Longa quiescendi tempora fata dabunt.

(18. Unde Solimanus Turcarum tyrannus, qui jurejurando promiserat, nunquam velle occidere Ibrahim ejus primarium ministrum, viventem, die 15 Martii 1535, fecit illum occidere quando dormiebat, asserens hoc modo juramentum non fregisse. Sic ex aliis refert ipse Ursaya, in ii *Miscellaneo sacro et profano*, litt. S, n. 50.

SORS.

SUMMARIUM.

1. Sors in genere varie accipitur. — 2. Sors specialiori et usitatori modo sumpta quid sit? — 3. hæc sors dividitur in divinariam, consultoriam et divisoriam. — 4. Sors divinaria quid sit? — 5. Sors consultoria quid sit? — 6. Sors divisoria quid sit? — 7. Sortes divinariæ sunt omni jure illicitæ. — 8. Sic est illicita versio cribri ad divinandos fures, homicidas, sagas, etc. — 9. Sortes consultoriæ possunt ex circumstantiis esse licitæ vel illicitæ, et assignatur quando tales sint. — 10. Sanctus Augustinus et sanctus Pater meus Franciscus, alique sancti sanctissime his sortibus consultoriis usi sunt. — 11. Apud meam variasque alias religiones adest pius usus sortiendi singulis annis et mensibus sanctum tutelarem. — 12. Illicitæ sunt sortes a gentilibus vocatæ Homericæ seu Virgilianæ. — 13. Item

(1. Sors interdum sumitur promiscue pro fortuna vel fato, juxta illud Virgilii I. iii *Æneid.*:

... Hic exitus illum sorte tulit.

Aliquando sumitur pro statu, juxta illud psalm. xxx: *In manibus tuis sortes meæ.* Sæpe sumitur pro prima et capitali pecunia

illicitæ sunt sortes a quibusdam Christianis vocatæ sortes sanctorum. — 14. Sortes divisorie extra casum electionis ecclesiasticæ sunt licitæ; dummodo nihil superstitionis aut injustitiæ contineant. — 15. Hæc sortes divisorie sunt in praxi apud omnes. — 16. Per nullam sortem fieri possunt electiones ecclesiasticæ. — 17. Affertur et solvitur objectio de exemplo S. Matthiæ. — 18. Jure merito fuerunt prohibita electiones ecclesiasticæ per sortem. — 19. Imo neque per sortem lis dirimi potest, etiamsi duo omnibus meritis ac qualitatibus æquales æqualibus votis electi ad beneficium ecclesiasticum ambo consentiant in sortem. — 20. In tali discordia quid agendum. — 21. Aliæ lites et discordiæ in causis beneficialibus extra casum electionis, licet non possint per sortes dirimi propria ac privata auctoritate partium, possunt tamen per sortes dirimi interveniente judicis auctoritate, adnum. 35.

in societatem, seu contractum collata, juxta illud Terentii in *Adelph.*:

Heu mihi etiam de sorte nunc venio in dubium?

quo sensu sors etiam accipitur leg. *Acceptam* 19, codic. *De usuris*, cap. *Conquestus* 8, *De usuris*. (2. Specialiori autem et usitatori modo sumitur pro eo, quod præ-

ciso hoc fine agitur, ut ejus eventu spectato, aliquid occultum vel dubium innotescat v. g. quid cuique debeat competere; seu sors est inquisitio fortunæ aut divinæ Providentiæ de aliquo contingenti humanoque evento, vel signum datum, per quod distinguantur res confusæ ab invicem.

(3. Porro hæc sors est triplicis generis, nempe divinaria, consultoria et divisoria, ut tradunt communiter doctores cum S. Thoma, 2-2, q. 95, art. 8. (4. Sors divinaria est supersticiosa inquisitio rerum occultarum vel futurarum, quæ naturaliter sciri non possunt. (5. Sors consultoria est inquisitio divini consilii circa res agendas vel cavendas. (6. Sors divisoria est investigatio ex consensu partium, cui in dubio res aliqua tribuenda sit.

(7. Sortes divinariæ sunt illicitæ et damnatæ a jure divino, canonico et civili. Jure divino vetitæ et damnatæ sunt *Exodi* capit. xii; *Levitici* cap. xix et xx; *Numer.* cap. xxiii; *Deuteronom.* cap. xviii; *II Regum* cap. xxiii. Jure canonico prohibita sunt in cap. *Illud* 6, cap. *Cui* 7, cap. *Illos* 8, cap. *Sed et illud* 9, cap. *Si de arca* 10, cap. *Licet* 11, caus. 26, q. 2, cap. *In tabulis* 1, cap. *Ex tuarum* 2, *De sortilegiis*, et caus. 26, quæst. 5 per totum. Jure civili interdictæ sunt in l. *Artem* 2, l. *Nullus* 3, leg. *Eorum* 4, leg. *Nemo* 5, leg. *Multis* 6, leg. *Et si* 7, leg. *Culpa* 8, et leg. *Quicumque* 9; cod. *De maleficiis et mathematicis*. (8. Et quidem jure merito sunt sortes divinariæ damnatæ, utpote involventes tacitam vel expressam dæmonis invocationem, quandoquidem nec ex natura rei, nec ex Dei, aut Ecclesiæ ordinatione inserviunt rei manifestandæ. Et huc reducit versio cribri, qua impij quidam homines tentant divinare fures, homicidas, sagas, etc., et sic de similibus.

(9. Sortes consultoriæ possunt ex circumstantiis esse licitæ vel illicitæ. Illicitæ sunt, si fiant sine gravi necessitate, sine debita reverentia ad Deum, et sine modo proportionato: ubi enim sufficit consilium humanum, illicitum est exercitium sortis consultoriæ pro habendo consilio divino, cum hæc et similia præstentur solum divinitus, quando non potest humanitus provideri. Unde in tali casu omnis sors consultoria est irreverentia, et Dei tentatio; adeoque illicita; licitæ autem sunt sortes consultoriæ, si fiant urgente necessitate cum debita reverentia et precibus devoto ad Deum fuis, et non fiant pro officiis seu beneficiis ecclesiasticis; tales enim sortes consultoriæ per se primo non ordinantur ad cognoscenda futura contingentia, sed solum ad tollendas dubietates circa res agendas vel cavendas, quæ dubietates solo humano consilio decerni non possunt, unde licite in tali casu implorare quis potest divinum consilium per sortes consultorias, ut per eas dignetur Deus indicare quid sibi agendum sit, aut cavendum, juxta illud *Proverbior.* xvi: *Sortes mittuntur in sinum, sed a Domino temperantur.*

(10. Et de facto religiosissime et sanctissime secundum Deum his sortibus consultoriis usi sunt S. Augustinus, ut fatetur ipsemet lib. viii *Confession.*, cap. 13, et Seraphicus meus parens sanctus Franciscus, ut scribit sanctus Bonaventura in ejus *Vita* cap. 13, ibi: « Immissum est ejus menti per divinum oraculum, quod in aperitione libri Evangelici aperiretur ei a Christo, quid Deo in ipso et de ipso maxime foret acceptum Oratione itaque cum multa devotione præmissa, sacrum Evangeliorum librum de ipso altari sumptum in sanctæ Trinitatis nomine aperiri fecit per socium virum utique Deo devotum et sanctum; sane cum in trina libri aperitione semper passio Domini occurreret, intellexit vir Deo plenus, quod sicut Christum fuerat imitatus in actionibus vitæ, sic conformis ei esse deberet in afflictionibus et doloribus passionis, antequam ex mundo transiret. » Et sic etiam plures alii sancti apud citatos auctores a Beyerlinck, *Theatr. vitæ humanæ*, verb. *Sors*, § *Apud Christianos*. (11. Hinc apud meam variasque alias religiones invaluit pius usus sortiendi singulis annis et singulis mensibus sanctum tutelarem, ut et consuescunt multæ aliæ sæculares piæ personæ.

(12. Sunt tamen illicitæ sortes consultoriæ a gentilibus vocatæ Homericæ seu Virgilianæ, eo quia, aperto Homeri seu Virgilii codice, versus, qui primo visui occurrissent, assumebantur in oraculi omen. Livius, lib. xxii.

(13. Item illicitæ sunt sortes consultoriæ a quibusdam Christianis vocatæ sortes sanctorum, eo quia ad libri sacri aperitionem, vel ad sacræ lectionis auditionem, putant aliqui vaticinium captare ex sententia inibi occurrente. Tales enim consultoriæ sortes saltim vitio vanitatis laborant, cum nullo Spiritus sancti instinctu, nulla gravi necessitate cogente, nulla ratione sufficienti ad ipsas honestandas fiant, adeoque jure merito prohibentur cap. *Aliquantum* 6, cap. *Si quis* 9, caus. 26, q. 5, et sanctus Clemens lib. vii *Constit. Apostolic.*, c. 7, dictæ prohibitionis rationem reddit, dicens hoc studium ducere ad idololatriam.

(14. Sortes divisorie, per quas ex consensu partium in dubio discernitur cui res aliqua tribuenda sit, extra casum electionis ecclesiasticæ, sunt licitæ, dummodo nihil superstitionis aut injustitiæ contineant: has enim sortes divisorias approbavit ipsemet Deus, *Num.* cap. xvi et xxxiii; *Deuteronom.* cap. i; *Paralip.* cap. xxv et xxvi. Sic terra per sortem divisa est: *Numer.* cap. xxvi; vers. 5, et cap. xxxiii, vers. 54, et cap. xxxvi, vers. 2; *Deuteronom.* cap. i, vers. 28 et 31, vers. 7; *Josue* cap. xiv. Sic captus fuit Jonathas; *I Regum.*, caput xiv. Sic deprehensus Jonas a nautis cum a facie Domini fugeret; *Jon.* cap. i. Sic detectus fuit Achan, *Josue* cap. vii. Sic sorte exiit Zacharias, ut incensum poneret in altari; *Lucæ* cap. i.

(15. Unde videmus in quotidianam praxim deduci has divisorias sortes tum a politicis et juristis, tum a canonistis et theologis ad